

Raadsmededeling - Openbaar

Nummer : 140-2018
Datum : 18 december 2018
B&W datum :
Beh. Ambtenaar : Marjon Lettink
Portefeuillehouder : J.C. Wikkerink
Onderwerp : Subsidie onderhoud en vervanging muziekinstrumenten

---

Aanleiding:

De harmonie- en fanfare verenigingen hebben het signaal afgegeven dat men moeite heeft om de verenigingen financieel gezond te houden. Vorig jaar heeft men via een gezamenlijke brief de gemeenteraad gevraagd om extra steun. In de brief wordt aangegeven dat de problematiek met name zit in de hoge kosten voor de aanschaf en het onderhoud van de noodzakelijke muziekinstrumenten. Naar aanleiding van deze brief heeft de gemeenteraad tijdens de begrotingsbehandeling voor 2018 besloten dat de subsidie aan de harmonie- en fanfare orkesten nader dient te worden beoordeeld. Via deze raadsmededeling geven wij u toelichting op deze problematiek.

Inhoud Mededeling:

Huidige subsidie

De harmonie- en fanfare verenigingen in onze gemeente ontvangen jaarlijks een organisatiesubsidie. Deze organisatiesubsidie bestaat uit een vast bedrag van € 1.750,- en een bedrag van € 5,- per jeugdlid. Sinds een aantal jaar wordt dit bedrag verhoogd met een extra subsidie van € 2.300,- per vereniging voor de aanschaf en het onderhoud van muziekinstrumenten. Dit als gevolg van het besluit van de gemeenteraad van 16 april 2013 om € 20.000,- per jaar extra beschikbaar te stellen hiervoor. De verenigingen hebben er destijds voor gekozen om deze € 20.000,- evenredig te verdelen. De muziekverenigingen ontvangen een bedrag van ongeveer (afhankelijk van het aantal jeugdleden) € 4.200,- als jaarlijkse subsidie.

Bij het opstellen van de subsidiebeleidsregels (2015-2018) is er voor gekozen om voor de structurele (basis-)subsiëring van de organisaties op het brede welzijnsterrein, waaronder ook de muziekverenigingen, een organisatiesubsidie (voorheen waarderingssubsidie) beschikbaar te stellen. Deze in omvang bescheiden organisatiesubsidie (< € 5.000) wordt één keer in de vier jaar aangevraagd en is bestedingsvrij (niet afhankelijk van de werkelijke kosten van de activiteiten) en verantwoordingsvrij. Bewust is gekozen voor een zo eenvoudig en uniform mogelijke subsidiesystematiek waardoor de administratieve aanvraag- en verantwoordingsprocedure in redelijke overeenstemming is met de hoogte van de subsidie.

In het geval nu een hogere subsidie wordt toegekend wordt afgeweken van dit uitgangspunt en ontstaan wellicht ook bij andere organisaties die zich bezighouden met vrijetijdsbesteding en/of kunstuitingen verwachtingen.

Lang geleden kende de gemeente Aalten een jaarlijkse procentuele subsidieregeling voor de aanschaf van instrumenten én uniformen. Bij het bepalen van de hoogte van het basisbedrag bij de invoering van het nieuwe waarderings-/organisatie-subsidie in 2007 is destijds (na inspraak van de diverse muziekverenigingen uiteindelijk) rekening gehouden met de mate waarin de diverse verenigingen in het verleden gemiddeld gebruik maakten van deze subsidieregeling aanschaf uniformen en instrumenten over de daaraan voorafgaande jaren.

Landelijke richtlijn

Sedert 2014 is in Nederland de muziekoepel KNMO (Koninklijke Nederlandse Muziek Organisatie) (als fusie van de KNFM (Koninklijke Nederlandse Federatie van Muziekverenigingen) en de VNM (Verenigde Nederlandse Muziekbonden) actief. Deze koepel heeft als doel:

- het op landelijk niveau bevorderen van de (amateurmuziek) muziekbeoefening en aanverwante vormen van (amateur) kunstbeoefening en het behartigen van de gezamenlijke belangen van haar leden en de daarbij aangesloten verenigingen.

Bij deze koepel zijn in totaal 3500 muziekverenigingen aangesloten, waaronder ook verenigingen uit de gemeente Aalten.

Vanuit haar rol als adviseur van de muziekverenigingen maakt deze koepel (net als haar voorgangers) jaarlijks een subsidieaanbeveling. Men merkt daarbij op dat ondanks dat de activiteiten van de muziekverenigingen grotendeels door de leden worden gefinancierd het kwalitatief in stand houden van een vereniging niet mogelijk is zonder financiële ondersteuning van de gemeentelijke overheid. De subsidieaanbeveling bevat richtlijnen, waarvan zij hopen dat gemeenten zich bij het bepalen van het subsidiebedrag naar richten. De aanbeveling dient te worden beschouwd als een indicatie en is gebaseerd op een doorsnee vereniging.

De aanbeveling voor 2018 betreft:

A. Basisbedrag per eenheid	
- Één eenheid	€ 988,--
- Twee eenheden	€ 1.473
- Drie eenheden	€ 1.847
B. Bijdrage per bespeeld instrument Ter dekking van afschrijving	€ 91
C. Bijdrage uniformen Per lid ter dekking van de afschrijving	€ 34
D. Bijdrage honorarium dirigent	30 %
E. Bijdrage in huur of eigen accommodatie	30 %
F. Bijdrage in netto opleidingskosten	30%
G. Bijdrage in de kosten van deelname aan nationale concerten	30%

Deze subsidieaanbeveling is al decennialang ongeveer zo vorm gegeven, wordt qua normering alleen maar ruimer en houdt daarmee onvoldoende rekening met maatschappelijke veranderingen in de verhouding tussen overheid en maatschappelijk middenveld.

We kunnen deze aanbeveling op dit moment niet concreet vertalen naar de Aaltense situatie omdat we onvoldoende inzicht in de financiële situatie per vereniging hebben. Op een aantal onderdelen, zoals bijvoorbeeld honorarium dirigent, accommodatiekosten, deelname nationale concerten kan er een groot verschil zijn tussen de verenigingen. Hetgeen onder andere te maken heeft met het verschillende ambitieniveau van de verenigingen.

Echter we kunnen we met grote zekerheid stellen dat aansluiting bij deze richtlijnen enorme financiële gevolgen zal hebben. Daarnaast betekent dit een heel andere wijze van subsidiëren waarvoor in ons subsidiebeleid destijds, mede vanuit het oogpunt van verlaging van administratieve lastendruk, bewust niet (meer) is gekozen.

Gemeenten in de regio

We hebben onderzocht bij de regiogemeenten in hoeverre men bij het bepalen van de subsidie voor de muziekverenigingen aansluiting heeft gezocht bij de richtlijnen van het KNMO.

We concluderen hierbij dat slechts 1 gemeente van de 5 gemeenten die hebben gereageerd rekening houden met de richtlijnen. En dan ook maar voor een klein deel, namelijk de berekening van de basissubsidie op basis van eenheden en de verplichte aansluiting bij de muziekkoepeel.

Daarnaast concluderen we dat, behalve Aalten, geen enkele gemeente een aanvullende subsidie verstrekt voor de aanschaf- en onderhoud van muziekinstrumenten.

De wijze van subsidiëren verschilt nog al per gemeenten.

We geven hier een korte opsomming:

Gemeente	Wijze van subsidiëren
Doetinchem	<p>De verenigingen krijgen geen structurele subsidie. Er is geen subsidie voor de vervanging- en onderhoud van instrumenten.</p> <p>Er is alleen een deelnamesubsidie voor jeugdleden t/m 17 jaar, te weten :</p> <ul style="list-style-type: none"> a. een subsidie van €35 voor een deelnemend jeugdlid van een organisatie op het terrein van sport, welzijn of cultuur zonder muziekinstrument; b. een subsidie van €90 voor een deelnemend jeugdlid van een organisatie op het terrein van cultuur met een muziekinstrument; c. een subsidie van €68 voor een deelnemend lid met een participatiebeperking van een organisatie op het terrein van sport, welzijn \ of cultuur.
Oost Gelre	<p>Er is geen subsidie voor vervanging en onderhoud van de muziekinstrumenten.</p> <p>De subsidie die men verstrekt is voor het organiseren van tenminste 2 openbare muziekoptredens onder de artistieke leiding van een dirigent. De opbouw van de subsidie is gedifferentieerd.</p> <p>Er wordt verschil gemaakt tussen zgn. "zelfstandige eenheden". Maar ook of men als vereniging erkend is door een landelijke koepelorganisatie. Daarnaast wordt er nog verschil gemaakt tussen het aantal leden die men heeft, maar ook of men nieuwe jeugdleden behoudt en werft met nieuwe eigentijdse activiteiten.</p> <p>Kortom: de subsidieopbouw zit vrij ingewikkeld in elkaar.</p>
Bronckhorst	<p>Er is geen subsidie voor vervanging en onderhoud van de muziekinstrumenten.</p> <p>Er is wordt alleen een subsidie verleend voor het aantal jeugdleden van een bedrag van €250,- per jeugdlid.</p>
Winterswijk	<p>Er is geen subsidie voor vervanging en onderhoud van de muziekinstrumenten.</p> <p>Voor de Winterswijkse muziekverenigingen is jaarlijks een totaal bedrag van €25.000,- beschikbaar. Deze subsidie wordt over de verenigingen verdeeld op basis van ledenaantal, het aantal orkesten per vereniging en de divisie waarin ze spelen.</p>
Montferland	<p>Er is geen subsidie voor vervanging en onderhoud van de muziekinstrumenten.</p> <p>Er wordt wel een structurele subsidie verstrekt. Deze bestaat uit een vast bedrag (€3.500,- of €2.340), een bedrag van €20,- per actief lid en een bijdrage in de huisvesting van €750,-.</p>
Oude IJsselstreek	<p>Er is geen subsidie voor vervanging en onderhoud van de muziekinstrumenten.</p> <p>Er wordt een wel een structurele subsidie verstrekt, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Subsidie per lid/deelnemer €35,- Subsidie per jeugdlid/jeugddeelnemer €35,- Subsidie per lid gehandicaptensport €65,- Percentage subsidie ten opzichte van eigen bijdrage jeugdlid 50% Percentage subsidie ten opzichte van eigen bijdrage lid 20%

Conclusie

De harmonie- en fanfare verenigingen ontvangen in onze gemeente (naast een basisbedrag van €1750,- en een jeugdlidbijdrage van €5,00) een bedrag van €2.300,- voor de aanschaf en onderhoud van muziekinstrumenten. Overige gemeenten hanteren deze extra subsidie maatregel niet. Er is geen enkele regiogemeente die het KNMO-subsidieadvies volgt.

Overleg verenigingen

Over bovengenoemde uitkomsten zijn wij in gesprek met een afvaardiging van de muziekverenigingen, te weten Crescendo IJzerlo, de Eendracht en Psalm 150.

De verenigingen maken op dit moment een nieuwe kostenberekening op basis van reële aanschaf- en afschrijvingstermijnen van de instrumenten gerelateerd aan de grootte van de vereniging. Deze berekeningen worden naast de huidige subsidieverdeling in de regeling vervanging en onderhoud muziekinstrumenten gelegd. Medio januari is een vervolg overleg gepland. De uitkomsten hiervan worden meegenomen bij het raadsvoorstel "Boogie Woogie en subsidiering korpsen" welke in de bestuurlijke termijnagenda gepland staat voor de raadsvergadering van 16 april 2019.

De volgende stukken zijn voor u bijgevoegd:

- 1. Motie 5b van de fracties van de CU, Gemeentebelangen en Progressieve Partij over subsidiering muziekonderwijs van 7 november 2017;*
- 2. Brief van de heer Hoftijzer, namens de fanfares en harmonie verenigingen in de gemeente Aalten van 18 oktober 2017.*

GB

GemeenteBelangen

MOTIE 5b van de fracties van de CU, GemeenteBelangen en Progressieve Partij over subsidiëring muziekverenigingen.

De gemeenteraad van Aalten, bijeen in vergadering op 7 november 2017;

behandelend het voorstel tot vaststelling van de Programmabegroting 2018, de Meerjarenraming 2019-2021 en het Investeringschema voor het jaar 2018;

constaterende,

- dat de harmonie- en fanfarekorpsen in onze gemeente grote uitgaven hebben o.a. voor de aanschaf en onderhoud van muziekinstrumenten;
- dat de mogelijkheden tot zelf inkomsten te genereren voor deze korpsen beperkt zijn omdat men steeds bij dezelfde doelgroep terecht komt;
- dat dit op den duur tot een financieel onhoudbare toestand zou kunnen gaan leiden;

overwegende,

- dat het college de beleidsregel (Amateur) Kunst- en Cultuurbeleving 2015-2018 heeft vastgesteld;
- dat de subsidie aan harmonie- en fanfarekorpsen nader onderzocht dient te worden;
- dat het Koninklijke Nederlandse Muziek Organisatie bij brief van juni 2017 aanbevelingen heeft gedaan ten aanzien van richtbedragen voor de subsidieverlening aan muziekverenigingen;
- dat het college in het rondetafelgesprek Bestuur en Financiën van 24 oktober jl. heeft aangegeven te kijken naar deze richtlijn in relatie tot de huidige Aaltense beleidslijn;
- dat volgend jaar het nieuwe subsidiebeleid en de beleidsregels voor de jaren 2019-2022 moeten worden vastgesteld;
- dat ook andere aspecten van het muziekonderwijs en de muziekscholen op dat moment meegenomen kunnen worden;

draagt het college op,

- om voor de zomer van 2018 met een voorstel te komen t.a.v. het subsidiebeleid 2019-2022 gemeente breed;
- om met één of meerdere voorstellen te komen t.a.v. de subsidiëring aan harmonie- en fanfarekorpsen en de raad hierover te laten besluiten;

- op dat moment tevens aan te geven of de voorstellen t.a.v. de subsidiering aan de harmonie- en fanfarekorpsen nog in 2018 kunnen worden doorgevoerd;

En gaat over tot de orde van de dag.

Fractie ChristenUnie   Fractie GemeenteBelangen   Fractie Progressieve Partij

Johan Pennings   Alex Walter   Joop Wikkerink

Amendement is met algemene stemmen (20) aangenomen.

Namens de fanfares en harmonie binnen de gemeente Aalten:
J. Hoftijzer

Gemeente Aalten

Aalten, 18 oktober 2017

Betreft: aanpassing huidige subsidieregeling

Geachte gemeenteraad van de Gemeente Aalten,

Met meer urgentie dan ooit vragen wij u om een aanpassing van de huidige subsidieregeling voor de blaasorkesten binnen de gemeente Aalten. Als gezamenlijke fanfare- en harmonieorkesten luiden we de noodklok omdat een begrotingstekort dreigt dat ons als orkesten noodzaakt op termijn in te leveren op de kwaliteit en continuïteit van het bieden van muziekmogelijkheden aan de inwoners van Aalten.

Op dit moment ontvangen wij van de gemeente een bedrag dat ons jaarlijks meer dan welkom is. Het bedrag is echter nihil als je dit afzet tegen de kosten die wij als orkesten moeten maken. Kosten die bij orkesten grotendeels zitten in het instrumentarium. Een muziekvereniging zonder instrumenten is als een voetbalvereniging zonder velden. Nergens dus. Mede door het wegvallen van de vergoedingen die wij uit de papierregeling ontvangen en het huidige subsidiebedrag- welke dit op geen enkele wijze dekt- voorzien wij grote problemen rondom het verstrekken van nieuwe dan wel vervangen van instrumenten. Een doemscenario waarbij wij toekomstige nieuwe leden geen instrumenten kunnen verstrekken of bestaande leden geen passend instrument meer kunnen bieden. Oftewel: een toekomst waarbij we geen nieuwe leden aan kunnen trekken, dan wel leden gaan verliezen.

Ter illustratie een financiële uiteenzetting: elke vereniging bezit voor minstens 250.000 euro aan instrumenten. De gebruiksduur van een instrument is gemiddeld zo'n 25 jaar. Dit betekent dat we alleen al 10.000 euro per jaar nodig hebben voor het op peil houden van ons instrumentarium. Daarnaast zijn er jaarlijks terugkerende onderhoudskosten voor de muziekinstrumenten. Onderhoud dat nodig is om zo duurzaam mogelijk om te gaan met deze muziekinstrumenten. Met het wegvallen van verdienmodellen en een huidig subsidiebedrag van 2350 euro, betekent dit maar liefst een verschil van 7650 euro. Uiteraard zijn we vindingrijk en zoeken we naar nieuwe verdienmodellen, andere acties en proberen we partijen aan te trekken die ons financieel kunnen ondersteunen. We realiseren ons dat wij als verenigingen hierin een eigen rol hebben en erkennen deze verantwoordelijkheid, wij hebben de laatste jaren onze contributie al fors verhoogd.

Dat betekent echter niet dat al deze inspanningen een dergelijk bedrag van bijna 8000 euro opleveren. Tel daarbij op dat de salariskosten van onze dirigenten (ZZP-ers) door de Btw-afdracht behoorlijk zijn oplopen en zie de enorme financiële uitdaging waar wij voorstaan.

In een tijd waarin het muziek maken juist verankerd moet zijn binnen de samenleving, moeten wij in plaats van vooruitdenken concessies doen aan onze muzikale missies. We staan in de startblokken om nieuwe projecten te ontplooiën, maar kunnen zo enkel vals van start gaan. Een ongezonde situatie omdat de maatschappij vraagt om muziekmogelijkheden die voor iedereen toegankelijk zijn, en niet op termijn een elite hobby dreigt te worden.

We staan altijd vanzelfsprekend paraat om binnen de Aaltense gemeenschap die muziekmogelijkheden te (blijven) bieden. Maar we weten dat we dit binnen de huidige inkomsten (subsidieregeling) niet kunnen continueren. We kunnen dit enkel met de steun van een gemeente die met ons meedenkt. We lichten deze brief daarom graag toe in een gemeenteraadsvergadering.

Namens de fanfares en harmonie van de gemeente Aalten

Vriendelijke groet,
J. Hoftijzer